

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 11 hallituksen esityksen johdosta laiksi leimaverolain muuttamisesta

Eduskunta on 20 päivänä maaliskuuta 1992 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen
esityksen n:o 20.

Valiokunta on käsitellyt tämän esityksen yh-
teydessä eduskunnan valiokuntaan 3 päivänä
huhtikuuta 1992 valmistelevasti käsiteltäväksi
lähettämän ed. Apukan lakialoitteen n:o 7 laiksi
leimaverolain väliaikaisesta muuttamisesta.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa vero-
jaostossa, joka on valmistellut mietinnön valio-
kuntaa varten, ovat olleet kuultavina hallitus-
neuvos Maija-Leena Sarkko valtiovarainminis-
teriöstä, ylitarkastaja Jarmo Mattsson verohalli-
tuksesta, veropoliittinen asiamies Seija Karttu-
nen Teollisuuden Keskusliitosta, lakimies Juuso
Jokela Suomen Pankkiyhdistyksestä, toimitus-
johtaja Juhani Erma Helsingin Arvopaperipörssis-
tistä, toimitusjohtaja Erkki Hietalahti Arvopa-
perivälittäjien Yhdistyksestä, puheenjohtaja
Heikki Bachmann ja asiamies Sakari Huovinen
Suomen OTC-yhdistyksestä, maisteri Christian
Edgren Elinkeinoelämän Tutkimuslaitokselta,
tutkija Juhana Vartiainen Työväen taloudellises-
ta tutkimuskeskuksesta ja toimitusjohtaja Mik-
ko Myllylä Oy Leo Longlife Ltd:stä.

Hallituksen esitys

Leimaverolain 55 §:n 1 momentin mukaan
arvopapereita myytäessä on suoritettava leima-
veroa 1 prosentti kauppahinnasta silloin, kun
myynti tapahtuu arvopaperipörssin välityksellä.
Hallitus ehdottaa, että tästä arvopaperipörssin
välityksellä tapahtuvista arvopapereiden luovu-
tuksista suoritettavasta leimaverosta luovuttaisi-
siin.

Perinteisten arvopaperimarkkinoiden rinnalle
ovat kehittyneet organisoidut optio- ja termiini-

markkinat. Näillä markkinoilla käydään kaup-
paa johdannaissopimuksilla, joiden arvo perus-
tuu toisen hyödykkeen arvoon. Johdannaissopi-
muksia ovat optiot ja termiinit. Leimaveron ulo-
tettiin vuonna 1988 annetulla lailla koskemaan
myös johdannaissopimuksia, jotka pohjaavat
arvonsa leimaverolaissa tarkoitettuihin arvopa-
pereihin. Hallitus ehdottaa, että myös siitä lei-
maverosta, jonka vakioitujen johdannaissopi-
musten kaupan selvittelytoiminnan harjoittaja
joutuu suorittamaan johdannaistoimista, luo-
vuttaisiin tässä yhteydessä.

Käsitelty lakialoite

Lakialoitteeseen n:o 7 sisältyvän lakiehdotuk-
sen mukaan hallituksen esityksessä tarkoitettu
leimaverottomuus olisi voimassa kuluvan vuo-
den loppuun. Lisäksi aloitteessa ehdotetaan, että
leimaverottomuus koskisi myös pörssin ulko-
puolella tapahtuvaa asunto-osakkeiden ja asuin-
kiinteistöjen kauppaa.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja
saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää
lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväk-
symistä.

Arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua jul-
kista kaupankäyntiä arvopapereilla on arvopa-
peripörssitoiminnan lisäksi kaupankäynti sopi-
musmarkkina-arvopapereilla eli OTC-lista sekä
muu julkinen kaupankäynti eli meklarilista. Va-
liokunta toteaa, että leimaverolain arvopaperei-
den myyntiä koskevat säännökset ovat vanhen-
tuneita eivätkä vastaa arvopaperimarkkinalaissa
(495/89) olevia säännöksiä.

Valiokunta edellyttää, että hallitus selvittää pikaisesti mahdollisuudet leimaveron poistamiseen tai alentamiseen OTC- ja meklarilistan arvopaperikauppojen osalta ja antaa tarvittavan esityksen siten, että eduskunta ehtii käsitellä esityksen vielä kevätistuntokauden 1992 aikana.

Käsittelmänsä aloitteen suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Helsingissä 14 päivänä huhtikuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Tenhiälä, varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet Heikkinen, Huuhtanen, Jokiniemi, Kallis, Lahti-Nuuttila,

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 7 sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Louvo, Luukkainen, Malm, Mäki-Hakola, Savolainen, Turunen ja Vähäkangas sekä varajäsenet Ala-Nissilä, Apukka, Backman, Linnainmaa, Rajamäki, Renko ja Savela.

Vastalauseita

I

Leimaveron poistaminen arvopaperikaupasta on perusteltua tässä suhdannetilanteessa. Emme kuitenkaan pidä järkevänä luopua arvopaperikaupan leimaverotuksesta kokonaan.

Nyt käsitellyssä ollut leimaverolain muutos on yksi pankkien tukipakettiin ja rahoitusmarkkinoiden vakauttamiseen liittyvistä lakiesityksistä. Esitettäessä arvopaperikaupan leimaveron poistoa taustalla ei ole leimaverojärjestelmän kokonaistarkastelu, vaan kyseessä on yksittäinen toimenpide, joka liittyy suhdannetilanteeseen, mutta jolla jälleen kavennettaisiin pysyvästi veropohjaa. Kokonaistarkastelun puuttuessa pidämme järkevämpänä arvopaperikaupan leimaveron poistamista vain määräaikaisena eli

vuoden 1993 loppuun asti. Ennen vuoden 1993 loppua on tehtävä leimaverojärjestelmämme kokonaistarkastelu, jonka perusteella on arvioitava veropohjan laajuus ja verotuksen taso näiltä osin uudelleen.

Ehdotammekin,

että lakiehdotuksen voimaantulosäännökset hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1992. Se on voimassa vuoden 1993 loppuun. (2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 14 päivänä huhtikuuta 1992

Matti Luttinen
Jouni Backman

Pentti Lahti-Nuuttila
Lea Savolainen

Kari Rajamäki

II

Tähän vastalauseeseen sisältyvä lakiehdotus on rinnakkainen valiokunnan hyväksymälle lakiehdotukselle. Vastalauseessa esitetään luovuttavaksi arvopaperipörssin välityksellä tapahtuvista arvopapereiden luovutuksista suoritettava leimaverosta. Samalla ehdotetaan luovuttavaksi myös siitä leimaverosta, jonka vakioitujen johdannaissovimusten kaupan selvittelytoiminnan harjoittaja joutuu suorittamaan johdannaisoimista. Valiokunnan esityksestä poiketen

ehdotamme, että leimaverottomuus olisi voimassa vuoden 1992 loppuun.

Tämän lisäksi ehdotamme, että leimaverottomuus koskisi myös asunto-osakkeiden ja asuin-kiinteistöjen kauppaa, vaikka se tapahtuikin pörssin ulkopuolella.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

leimaverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Poiketen siitä, mitä 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain (662/43) 16 ja 55 §:ssä, 9 luvussa sekä 85 §:n 1 momentissa on leimaverosta eräissä tapauksissa säädetty, sovelletaan tätä lakia lain voimaantulopäivästä 31 päivään joulukuuta 1992.

2 §

Poiketen siitä, mitä lain 16 §:ssä on säädetty, leimaveroa ei kuitenkaan ole suoritettava, milloin kiinteistö on pääasiallisesti asuinkäytössä tai tulee pääasiallisesti sellaiseen käyttöön, jolloin tuleva käyttö on tarvittaessa osoitettava voimassa olevalla asema- tai rakennuskaavalla tai rakennuslain tarkoittamalla rakennus- tai poikkeusluvalla. Pääasiallisesti käytöksi katsotaan, jos asuinpinta-ala asumiseen liittyvine varastoineen on vähintään kolme neljänneistä kokonaispinta-alasta.

3 §

Poiketen siitä, mitä lain 55 §:ssä on säädetty, myytäessä tai vaihdettaessa arvopapereita ilman arvopaperipörssin välitystä leimaveroa on suoritettava muista paitsi asunto-osakeyhtiölain tarkoittamista asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavista osakkeista 1,6 prosenttia kauppahinnasta.

4 §

Poiketen siitä, mitä lain 85 §:n 1 momentissa on säädetty, kun arvopaperien myynti tai vaihto tapahtuu ilman arvopaperipörssin välitystä, on, milloin molemmat sopimuksentekijät ovat arvopaperikauppiaita, kumpaisenkin laadittava luovutuksesta laskelma, joka on varustettava leimamerkeillä puoleen 55 §:ssä mainitusta määrästä. Muissa tapauksissa on, jos toimen sopimuksentekijä on arvopaperikauppias taikka jos luovutus tapahtuu huutokaupalla joko pörssihuoneistossa tai muualla tahi muuten kolmannen henkilön välityksellä, arvopaperikauppiaan, huutokaupantomittajan tai välittäjän, mutta muuten arvopapereita myytäessä myyjän ja vaihdettaessa jommankumman sopimuksentekijöistä laadittava luovutuksesta laskelma. Sen, joka on velvollinen laatimaan laskelman, on varustettava se viimeksi mainitussa lainkohdassa säädettyyn täyteen määrään leimamerkeillä.

5 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 1992.

Lakia sovelletaan niihin kiinteistö- ja arvopaperiluovutuksiin ja niihin johdannaistoimiin, jotka tapahtuvat lain tultua voimaan. Sovellettaessa tätä lakia ei sovelleta, mitä leimaverolain 9 luvussa säädetään.

Helsingissä 14 päivänä huhtikuuta 1992

Asko Apukka

Juhani Vähäkangas

